

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

21. Dies Julii. Prudentis est prospicere; ne frequenter eum pœniteat sui. S.
Ambrosius epist. 82.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

divagantur. Est igitur, tum status rectissimus, dum
recta est ratio. At verò, cum animum pravi alicujus
affectus truculentia rapit, & versat, & quocumque
lubet, impellit: tunc Ratione è suo gradu dejecta
mens furori, & dementiæ servit, tunc Libido faces
accendit, tunc Avaritia menti tenebras offundit, tunc
Iracundia sævam exercet tyrannidem, tunc amor,
odium, spes, metus, livor, & reliquæ pestes animum
conficiunt: tunc animus excæcatus, cæcos reddit om-
nes affectus. Et quid inde sequetur, nisi illud
Poëtæ;

Cæcus, agens cæcum, facit ipsum sternere secum.

21. DIES JULII.

Prudentis est prospicere; ne frequenter eum peni-
teat sui. *S. Ambrosius epist. 82.*

Provi-
dentia.

I. **P**rovidentia, ad futurum perti-
net; cum intenta mens, in varios
eventus, qui possunt, aut solent
etiam contingere, rei apparatus,
hoc, aut illo modo instruendum videt, ne spes fru-
stretur, ne laudabili fine suo careat. Itaque sine Pro-
videntia, nec præcipitia videntur, nec apparet portus
boni eventus, quo cymba negotiorum, tuto, ac molli
appulsu dirigatur: & coguntur multi, illud acroa-
ma imprudentium ore invito ejicere. (a) *Non puta-
bam, scitè D. Ambrosius: Fortis viri est, non dissimula-
re, cum aliquid immineat: sed prætere, & tanquam
explorare de specula quadam mentis, & obviare cogita-
tione providâ de rebus futuris, ne fortè dicat postea: Idè
in ista incidi, quia non arbitrabar posse evenire.* Hic igitur,
Providentiæ fructus est uberrimus; quòd mala

(a) *l. 1. Offic. c. 38.*

præ-

Julius.

Tessera.

563

prævidendo, si non evitet, certè minuât. Providus fuit Diogenes, & maxima, quàm ex stoicæ Philosophiæ arcanis præceptis hausit, scientia, fuit providentia. Unde interrogatus, quid in Philosophia didicisset, respondit: *Providere adversa, & cum advenerint, patienter ferre*, Nam, ut sapienter Seneca; (a) *Qua multò ante prævisa sunt, languidiùs incurruni*. Itaque viri prudentes, continuò sunt quasi in specula, unde futura prospèctent. Hinc Tullius de se, aliisque senatoribus ait: (a) *Idcirco in hac custodia, tanquam in specula collocati sumus*.

II. Vos igitur, qui in specula domus, ut œconomis; in specula urbis, ut consules; in specula Magistratus, ut senatores; in specula Reipublicæ, ut Præsides; in specula Provinciæ, ut Gubernatores excubatis, ut possitis omnibus impendentibus periculis prospicere; si velitis speculatoris munere cum fructu, & plausu fungi, necesse est, Providentiæ virtute præcellatis. Nec tantùm in publicis; sed in privatis quoque negotiis virtutem suam explicat Providentia. Hinc Salomon, doctâ, & symbolicâ sententiâ docuit: (a) *Sapientis oculi in capite ejus*. Caput vocat, quod est princeps, & præcipuum in opere. Quare hoc axioma sic illustrat Cajetanus: Vident sapientis oculi, caput, id est, principium operis, qui finis est, & quod sequitur, media congrua, in quo, prudentia potissimum elucet. (d) D. Hieronymus per caput, Christum intelligit, in quo fixi oculi sapientis perpetuò hæreant, quæ unum operis ducè, & auctorem sequatur, ne contemplatione futuri, & humiliù rerù, susceptæ à se actiones maculètur.

Nn 2

Nam

(a) *Consol. ad Marc. c. 9.* (b) *Philip. 3.* (c) *Eccl. 2. 14.*
In. 2. c. Eccl. (d) In c. 2. Eccl.

Nam, qui ad lucrum, aut corporis lenocinia, aut pompam gloriosæ ambitionis, & alia sceleris instrumenta, convertunt aciem luminum suorum, in calcaneis habere oculos, non in capite monet Gregorius Nyssenus: Illi oculi, terram continuò lambentes, & spectantes solùm præsentia; non possunt imminere pericula, adeoque nec futura incommoda prævidere, nec cavere.

III. Filii lucis, oculum Providentiæ explicant, potissimum ad novissima, consilio Magni illius Legislatoris: (a) *Utinam saperent, & intelligerent, ac novissima providerent!* Qui hîc dignitate, gloriâ, opibus sunt primi; in alterâ vitâ sunt novissimi; quia in hac non provident, nec prævident novissima. Dæmon improbissimè satagit impedire, ne quis oculos conticiat in novissima; ideoque illum Providentiæ oculum, qui se explicat, vel ad sepulchreta, ut mortem; vel ad vallem Josaphat, ut Judicium extremum; vel ad Orcum, ut supplicia; vel ad cælum, ut æterna contempletur præmia, excæcare conatur. (b) Refert Plinius, Getulum Pastorem, sub Claudio Cæsare, irruenti in se leoni pallium injecisse; eoque facto torpuisse leonem, & trepidum substituisse, eodemque spectaculo in arenam deducto, deprehensum fuisse, vim omnem leoni in oculis esse, quibus ligatis, superbam illam belluam fieri imbellem, ac jugum pati. Non fugit dæmonem, quanta sit vis in oculo illo Providentiæ, dum ad novissima extenditur; tunc homo velut Leo confidens, ad nullius calamitatis pavorebit occursum: tunc insurgit magno nisu versus oblectantes hostes, leone ferocior. Quid igitur agit dæmon?

(a) *Deut.* 32. (b) *1.8.6.16.*

Julius.

Tessera.

565

mon? nititur velare oculum istum, ut novissimorum
eximat intuitum: sic enim facilè hunc leonem torpe-
re, capi, ligari, & jugum subire. Sapiùs igitur conver-
te oculorum lumina ad mortuorum funera: & audi
Poëtam, ut sis providus, consulentem provide:

Disce quid es, quid eris; memor esto, quod morieris.

22. DIES JULII.

Speculator in alto debet stare per vitam, ut possit
prodesse per Providentiam. *Sanctus Gregorius*
Homil. 11.

Circum- 1.
spectio,

Circumspectio, est accurata om-
nium circumstantiarum per-
lustratio, quæ rem afficiunt,
& cum ea conjunguntur: ut in

hominibus ætas, opes, imperium, vires, dignitas,
& id genus alia considerentur; atque in ipsis rebus
tempus, locus, & similia; quæ nisi cum animo repu-
tentur, & intelligantur; vix Prudentia id præstabile,
virtutum medium invenire poterit, in quo tamen ex-
quirendo laborat. Est igitur proprium munus Cir-
cumpectionis, metiri res, actionesque, & quid se-
ctandum, quid fugendum, quid prodesse, quid ob-
esse, quid commodi oriri possit, vel incommodi, cir-
cumspicere. Nihil nos adeò, ut circumspecti simus,
adhortari debet, quàm innumera, quæ nos undique
circumsident pericula, qui oppugnant hostes, quæ
obvallant mala, qui nobis structi sunt laquei. Quare
id quisque sibi, quod olim Ezechieli à Deo dictum,
persuadet: (a) *Speculatorem dedi te domui Israel.* Spe-
culatoris est, esse in editissimo urbis loco, in sublimi
fastigio, in excelsa specula. Speculator non jacet in

(a) *Ezech. 3. 17.*

N n 3

valle